

ne er mest menneskelig tilfredsstillende saavel for Kvinden som for Samfundet. Ingen Kvinde mægter at være fuldt ud Moder og fuldt ud Arbejder, Købmand, Forsker o. s. v.

Det skal være Fremtidskvindens Maal at danne nye Mennesker, Kvinden maa *uddannes* til Moder. Men at uddanne den unge Pige, der ikke bliver Moder, til kun at kunne fyldestgøre Moder-Hvervet, vil være ligesaa skæbnesvangert som ikke at dygtiggøre den Kvinde, der bliver Moder, til sit Hverv. Der bør derfor under den unge Piges Udvikling tages ligeligt Hensyn til at gøre hende erhvervsdygtig og moderdygtig.

Noget overrasket bliver man unægtelig ved derpaa at erfare, at Dr. J. mener, at dette Maal skulde kunne naaes ved et Halvaarskursus i aandelig og legemlig Barnepleje f. Eks. paa Højskole eller ved de kommunale Fortsættelseskursus, navnlig da man lige i Forvejen har læst, at selve Opdragelseskunsten er saa vanskelig, at man egentlig ikke har nogen rigtig Kendskab dertil.

Desuden, mener Dr. Jacobsen, maa enhver ung Kvinde oplæres til et Erhverv helst af en saadan Art, at det delvis kunde fortsættes i Ægteskabet, og det bør derfor være Kvindebevægelsens Hovedopgave at muliggøre en harmonisk Udvikling fra ugift til Hustru og Moder.

Man faar uvilkaarlig det Indtryk, at Dr. Jacobsen begaar den Misforstaaelse at tro, enten at man kan blive en virkelig Opdrager uden medfødte Anlæg derfor, eller at alle Mødre er fødte med saadanne Anlæg. Ellen Hørup Nielsen skriver meget træffende herom: At mene, at alle Kvinder har Anlæg for at opdrage Børn »er lige saa urimeligt som at paastaa, at alle Mænd har Anlæg for Mathematik. En Mor har Naturen givet Mælk og et vist nedarvet Haandelag til at behandle Spædbørn. Men hele Resten skal der et Menneske til, der har Anlæg for det, og hvis Køn er ganske ligegyldigt. Eller har Fru Jacobsen aldrig været i en Familie, hvor Fa'ren havde de mest udprægede Anlæg og Mo'ren end ikke det fjærneste Begreb. Har man i det hele taget nogen Sinde set, at »den evigt strømmende Moderømhed« gjorde klartseende? Eller er det ikke snarere saadan, at alle andre ser, hvor Barnet træn-

ger til at rettes og vejledes undtagen netop Mo'ren? Og selv om hun ser det, vil i Reglen »den evigt strømmende« hindre, at der kommer noget praktisk Resultat ud af det«.

I det hele taget er det ikke frit for, at der med Moderkaldets Hellighed drives et vist Afguderi, som har udviklet en blind og kritikløs Tillid til Moderen, som den for Barnet eneste og bedste Opklækker og Vejleder. Og hvor mange Kvinder er der saa ikke, som sætter Barn paa Barn i Verden, og som Forsynet burde have nægtet enhver Evne til at forplante sig! En god Moder er en af de bedste Vuggegaver, der kan gives et Menneske i denne Verden, men det er langt fra alle, der er saa lykkelige at faa den.

Det er sikkert et Udslag af denne blinde nedarvede Tillid, naar Dr. J. skriver, at Moderpligten lider Skibbrud, naar den fattige Moder for nogle Øre overlader det syge Barns Pleje til Nabokonen eller den velhavende Moder for nogle Kroner faar en Sygeplejerske til Barnet. Det er dog det sandsynligste, at en dygtig og øvet Sygeplejerske vil give Barnet en betydelig bedre Pasning end selv den kærligste Moder. Den ret forstaaede Moderpligt burde vistnok her have bestaaet i for den fattige Moder at skaffe Barnet paa Hospital og for den velhavende at sørge for, at Sygeplejersken virkelig var dygtig og omhyggelig.

Det er sandt, at den Kærlighed, som den gode Moder føler for sine Børn, og som giver hende den skarpeste Iagttagelsesevne og fineste Forstaaelse for Barnets smaa Glæder, Sorger og Vanskeligheder, er en stor Livsværdi ikke alene i Barndommen, hvor den er det faste Holdepunkt, men langt ud i Livet, ogsaa efter at Hjemmet er forladt af Barnet. Men vi maa aldrig tro, hvor højt vi end værdsætter Moderkaldet, at en Moder er Barnet nok.

Der er saa uendelig meget et Barn i det moderne Samfund har at vænne sig til og at lære baade bevidst og ubevidst, at det i Virkeligheden kun er en ringe Brøkdel heraf, som Moderen kan paatage sig, og som Samfundet i det hele taget overlader til hende. Der er ikke alene Skoleundervisningen, som jo kun bedst kan meddeles af Specialister, men der er ogsaa det for den legemlige Udvikling nødvendige Friluftsliv, som jo efterhaanden mere og mere foregaar under ordnede Former som i Fodboldhold eller i Spejderpatrouiller.